

vseh govorjenih besedil s prevodi in rešitve nalog, ponovljene so najpomembnejše slovnice preglednice, manjkajo pa nasveti in napotki za učenje, napovedani v uvodu učbenika. A uporabniku je medtem verjetno že postalo jasno, da je bil uvod napisan za nek drug jezikovni komplet, saj so v njem objubljene tudi štiri ponovitvene enote in zgoščanka »za mimogrede«, o katerih ni niti sledu. Najbolj pomanjkljivi del priročnika pa je nedvomno slovarček. Tujec, ki ne zna slovensko, ne more brez abecedno urejenega seznama besed z angleškimi prevodi, toda v njem ni vseh besed iz lekcij. Iz stavka *Mokre lase si sušim samo pet minut* v slovarčku manjkajo vse besede, čeprav naloga izrecno usmerja nanj. Ob transkripcijah posnetkov se pojavljajo parafrazirani prevodi, ki so sicer življenjski, kljub temu pa bi bilo dobro navesti tudi dobresednejše različice, denimo pri stavku *zares lep kraj* z ustreznim, a ne res uporabnim prevodom *that's a beautiful place*. Še bolj problematična pa je odločitev, da so glagoli navedeni v posebnem seznamu – kaj, če učeči se ne ve, da je beseda, ki jo

išče, glagol in je v slovarčku ne bo našel?

PONS-ov komplet je predstavnik izumirajoče vrste učnega gradiva za samoučenje jezikov s pomočjo učbenika in zvočnih posnetkov. Ali se bo Molly po njem naučila slovensko? Glede na to, da je to tako rekoč edini obstoječi tovrstni priročnik, bo morala spregledati nepregledno organizacijo gradiva, in glede na to, da ni rojena govorka slovenščine, je nekatere didaktične neustreznosti verjetno ne bodo preveč motile. Raje se bo posvetila barviti vsebini, razumljivo razloženi slovnici in kakovostnim zvočnim posnetkom. Koliko bo v resnici na koncu znala, pa je seveda v veliki meri odvisno od nje same.

Zaključim pa naj z nagajivim olajšanjem, da je Molly ime Molly in ne Mojca. Sicer bi jo, tako kot pogosto v življenju, tudi v PONS-ovem kompletu preimenovali, saj Mojca Kovač na začetku druge enote naenkrat postane – Maja Kovač ...

Mojca Stritar
 Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
 mojca.stritar@ff.uni-lj.si

Saša Poklač in Miloslav Vojtech: *Slovensko-slovinská konverzačná príručka*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2008. 142 str.

Ko sem v roke prijela žepno knjižico *Slovaško-slovenski konverzijski priročnik*, sem dobila občutek, da gre za enega od mnogih t. i. »jezikovnih popotnikov« (npr. Berlitzovi jezikovni popotniki), saj ima skoraj identično tematsko delitev in prav tako tudi ločevanje tem po različnih barvah, kar naj bi olajšalo iskanje informacij, vezanih na neko temo, in naredilo knjižico preglednejšo. Vendar avtorja *Saša Poklač* in *Miloslav Vojtech* ponujata več kot le popotniški jezikovni priročnik. Konverzijski priročnik ni namenjen samo študentom slovenščine na slovaških univerzah, ampak tudi turistom, podjetnikom, poslovnem in vsem, ki se zanimajo za slovenski jezik in kulturo.

Uvodno poglavje priročnika prinaša kratko zgodovino slovenskega jezika, ob kateri

lahko Slovak hitro najde vzporednice z razvojem svojega jezika. Temu poglavju sledi pregled slovenske slovnice: glasoslovje in oblikoslovje. Velika prednost pregleda je kontrastivna obravnava slovenske in slovaške slovnice in s tem poseben poudarek na nekaterih pomembnih razlikah med jezikoma, ki jih govorci večkrat spregledamo. Poudarja npr., da se pri tvorbi preteklika v slovenščini uporablja glagol *biti* v vseh osebah, saj se v slovaškem jeziku v tretji osebi ednine ne uporablja. V poglavju o glasoslovju sta avtorja natančno razložila slovenske foneme, slovenski naglas, odnos med samoglasniškimi grafemi in fonemi, položajne variante izgovora fonemov v in / ter vse skupaj primerjala s slovaškim sistemom. Poglavje o oblikoslovju vsebuje vzorce sklanjatev (moška, ženska, srednja) in posebnosti, osebne zaimke, stopnjevanje

pridevnikov, skupine glagolov, modalne glagole in tvorbo časov. Te začetne strani priročnika so najbolj uporabne za študente slovenskega jezika na slovaških fakultetah, hkrati pa tudi za učitelja slovenščine kot drugega/tujega jezika, saj lahko zaradi jezikoslovnega uvoda in v nadaljevanju sporazumevalnih vzorcev ter besedišča uporablja priročnik kot osnovno učno gradivo v razredu.

Začetnim stranem sledi petnajst poglavij, razdeljenih v standardne tematske sklope, ki jih lahko najdemo v tovrstnih knjižicah: *Splošno, Medsebojni odnosi, Spoznajmo se, Gremo na pot, Nastanitve, Na univerzi, V restavraciji, Ogledi in izleti, Dopust in prosti čas, Kultura in zabava, Nakupovanje in storitve, Pri zdravniku, Telefoniramo, Za konec* (vsebuje števila, mere, matematične operacije, navajanje časa, praznike, klice v sili, okrajšave, vreme). Vsako poglavje se deli na podpoglavja, ki vsebujejo ali besede oz. besedne zveze ali sporazumevalne vzorce. Levi del strani je vedno v slovaškem jeziku, desni del pa je vzporedno preveden v slovenščino. Poglavje *Gremo na pot* npr. vsebuje podpoglavja: *Vprašajmo za pot, Opisovanje poti, Na meji, Poti, predpisi, Na bencinski črpalki, Parkiranje, Okvara in pri avtomehaniki, Prometna nesreča, Najem vozila, Letalo, Na letališču, Na železniški postaji, Informacije, Nakup vozovnice, Rezervacije, Vstopite, prosim, Avtobus in Ladja/trajekt*. Poglavjem, večkrat pa tudi podpoglavjem, ponavadi sledi še besedišče na določeno temo, vendar ni vedno jasno oz. vzame zelo veliko časa, da ugotovimo, ali se besedni zaklad nanaša na celotno poglavje ali na konkretno podpoglavje. Prav tako je včasih besedišče pod določeno temo, ki bi lahko bila samostojno podpoglavje; tako npr. ne najdemo podpoglavja oblačila, ker se besedišče skriva v podpoglavju *Moda*, v primerjavi s tem pa imajo kozmetični izdelki in pripomočki svoje podpoglavje.

Pomembna novost za priročnik takega tipa je poglavje *Na univerzi*. Tako lahko slovaški študenti na študijski izmenjavi v Sloveniji hitro najdejo nekaj pomembnih besed in sporazumevalnih vzorcev na to temo, ki so

ponavadi specifični za določeno državo (npr. študentski boni, študijske smeri). Poglavje pa bi lahko bilo bolj izčrpno: vsebuje le nekaj vprašanj oz. izjav (npr. *Ali veste, kdo je vaš koordinator?* in *Dobil sem štipendijo za en semester.*) ter zelo omejeno besedišče. Manjkajo besede, kot so: študentska izkaznica, kreditne točke, kolokviji, ocena, govorilne ure ipd. Tudi kakšen bolj praktičen sporazumevalni vzorec manjka: npr. iskanje določenega profesorja, pogovor med študentom in profesorjem, iskanje predavalnice ipd.

Vsako poglavje ima tudi svojo barvo, vendar je škoda, da oblikovalec tega koncepta ni bolje izkoristil in obarval tudi robov, saj bi bil priročnik tako tematsko bolj pregleden. Na koncu priročnika je še praktičen slovaško-slovenski slovar v obsegu približno 2000 besed, ki po mnenju avtorjev zajema osnovno sporazumevalno besedišče. Njegova uporabnost je v tem, da vsaka beseda vsebuje informacijo, kateri besedni vrsti pripada, samostalnikom je dodan spol in oblika rodilnika ednine, pridevniki imajo napisano obliko vseh treh spolov, glagoli pa obliko za prvo osebo ednine. Zelo praktično je tudi označevanje naglasnih znamenj na vseh besedah v slovarju, saj ima slovaščina za razliko od slovenščine stalni naglas.

Konverzacijski priročnik je s svojimi 142 stranmi trenutno edina novejša oz. sodobnejša slovaško-slovenska jezikovna opora za spoznavanje in obvladovanje osnovnih sporazumevalnih vzorcev v slovenskem jeziku in ima zaradi tega toliko večjo težo. Ker sta obojesmerna slovarja Viktorja Smoleja, ki sta izšla pred več kot 30 leti, danes že zastarela, smo tega priročnika toliko bolj veseli, saj vsebuje sodobno slovenščino, ki se je od časa, ko sta nastala obojesmerna slovarja, pa do danes močno spremenila. Priročnik je zmes klasičnega in sodobnega: klasičen je zaradi zasnove in oblikovanja ter sodoben zaradi žive slovenščine in primerjalnega pregleda slovnice.

Tanja Bovha
Ljubljana
tanja.bovha@gmail.com